

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1910. Första Kammaren. Nr 6.

Torsdagen den 10 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11,30 f. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Herr vice talmannen yttrade, att han finge meddela följande af honom nu upplästa bulletin angående Hans Maj: Konungens hälsotillstånd:

Bulletin den 10 Febr. 1910 på morgonen.

Natten har varit temmeligen lugn med sammanlagdt omkring 5 timmars sömn utan sömnmedel. Intagit något mera föda. Temp. 37.3°, puls 52. Inga oroande symptom.

Stockholm den 10 Febr. 1910.

John Berg.

S. G. Edgren.

J. Åkerman.

Företogs val af tre suppleanter i kammarens tillfälliga utskott nr 1. Därvid aflämnades 107 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades af 70 valsedlar med öfverskrift »det förenade högerpartiet» och en annan grupp utgjordes af 37 valsedlar med öfverskrift »de moderata».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende af föreskrifvet antal suppleanter var nödigt, för hvarje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blefvo därvid med iakttagande af härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »det förenade högerpartiet» uppfördes såsom

Nr 1 grefve Wachtmeister, Henning,

Nr 2 herr Windahl,

hvilka namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom en.

För »de moderata» uppfördes herr Markgren, hvilkens namn ensamt upptagits å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt gifna bestämmelser fördelningen af platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hafva blifvit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

grefve Wachtmeister, Henning, från »det förenade högerpartiet»,

herr Markgren från »de moderata»,

» Windahl från »det förenade högerpartiet».

Företogs val af tre suppleanter i kammarens tillfälliga utskott nr 2. Därvid aflämnades 106 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades af 64 valsedlar med öfverskrift »det förenade högerpartiet» och en annan grupp utgjordes af 42 valsedlar med öfverskrift »de moderata».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende af föreskrifvet antal suppleanter var nödigt, för hvarje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blefvo därvid med iakttagande af härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »det förenade högerpartiet» uppfördes såsom

Nr 1 grefve Spens,

Nr 2 herr Sundblad,

vilka namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »de moderata» uppfördes herr Kjellberg, hvilkens namn var det enda, som förekom å gruppens alla valsedlar utom en.

Härefter vidtogs enligt gifna bestämmelser fördelningen af platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hafva blifvit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

grefve Spens från »det förenade högerpartiet»,

herr Kjellberg » »de moderata»,

» Sundblad » »det förenade högerpartiet».

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet den af herr *Bohnstedt, Edvard*, nästlidne dag väckta och då bordlagda motion, nr 45, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändrad lydelse af 3, 8, 41 och 58 §§ i förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften.

Föredrogs och lades till handlingarna lagutskottets under gårdagen bordlagda memorial nr 3, i anledning af återremiss från Andra kammaren af lagutskottets utlåtande nr 1 i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af § 27 mom. 1 värnpliktslagen den 14 juni 1901.

Herr *Stendahl* afgaf en motion, nr 46, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändring af tullsatserna för kaffe och kaffesurrogat.

Denna motion hänvisades till bevillningsutskottet.

Herr *Eklund* väckte en motion, nr 47, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändrad lydelse af 3, 8, 41 och 58 §§ i förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften.

Denna motion blef på begäran bordlagd.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag, hvarefter kammaren åtskildes kl. 11,59 f. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Lördagen den 12 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Herr talmannen yttrade:

Mina herrar! Det blef ej medgifvet vår nyss så hastigt borttryckte kamrat, direktören Hammarlund, att i Riksdagens Första kammare mycket verka. Vål kände vi dock hans framstående duglighet, hans betydelsefulla insats i riksdagsarbetet och i de många allmänna värf, som hans medborgares förtroende skänkte honom. För visso kommer hans, mänskligt att döma,

alltför tidiga bortgång att inom vida kretsar i vårt land väcka sorg och saknad. Frid och tack öfver Emil Hammarlunds minne!

Upplästes ett ingifvet läkareintyg af följande lydelse:

Att ledamoten af Riksdagens Första kammare, v. härads-höfdingen m. m. *Herman Behm*, är genom en akut lufttröskatarr (Bronchitis acuta) tillsvidare urståndsatt att personligen deltaga i riksdagsarbetet, intygas på begäran.

Sickelsjö den 11 februari 1910.

Carl Wettergren, Med. D:r
1:ste stadsläkare i Arboga.

Herr statsrådet *Nylander* aflämnade Kungl. Maj:ts nedan-nämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.;

2:o) angående utförande af vissa reparationsarbeten i Södra skånska infanteriregementets sjukhus å Refvinge hed;

3:o) angående underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa åt förre soldaten vid Hallands regemente Karl Johan Nordgren;

4:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra fänrik-bostället 1 mantal Rödje nr 1 i Östergötlands län;

5:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra hof-slagarbostället Svartsmörja nr 1 i Kalmar län;

6:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra mönster-skrifvarbostället Krakstad nr 3 Östergård med Krakstad nr 4, en utjord, i Östergötlands län;

7:o) angående upplåtande af en lägenhet under förra fält-väbelsbostället Hasslösa nr 7 Olof Andersgård i Skaraborgs län;

8:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra korprals-bostället Nedre Götala nr 4 Korpralsgård i Östergötlands län;

9:o) angående upplåtande af två lägenheter från förra mön-ster-skrifvarbostället Jussberg nr 2 Norrgård i Östergötlands län;

10:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra korprals-bostället Tägneby nr 1 Norrgård i Östergötlands län;

11:o) angående upplåtande af två lägenheter från förra härads-skrifvarbostället Loringa nr 6 Grefvagården i Skaraborgs län; och

12:o) angående upplåtande af ett till förra trumpetarbostället Lanna nr 10 Borregård i Skaraborgs län hörande område.

Justerades protokollet för den 5 i denna månad.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till konungen:

nr 11, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om ändrad lydelse af 35 § 1 mom. brännvinsförsäljningsförordningen, och

nr 12, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse af 1 § 3 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning af maltdrycker.

Anmälades och bordlades:

statsutskottets utlåtande nr 9, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen, under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde och åttonde hufvudtitlarne gjorda framställningar om anslag för beredande af extra lönetillägg för år 1910 åt en del tjänstemän och betjante m. m.;

bankoutskottets utlåtande nr 3, angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid, som förflutit, sedan ansvarsfrihet senast tillerkändes fullmäktige i nämnda kontor;

lagutskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning af Kungl. Maj:ts propositioner med förslag till lagar, innefattande ändring dels i gällande stadganden om nattvardsgång, dels i 2 kap. 3, 4 och 8 §§ kyrkolagen, dels ock i 2 kap. 13 § samma lag; och

nr 5, i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens ämbetsförvaltning; äfvensom

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 6, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till direktionen för Mariefreds sjukstuga af visst Gripsholms slott tillhörande område;

nr 7, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Mariefreds och Kärnbo församlingar af förra Djurgårdsinspektorsbostället Vik nr 1;

nr 8, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till staden Mariestad af ett inom nämnda stad beläget kronomagasin m. m.;

nr 9, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af kronans andel i den till roten nr 1 Gäst af Gottlands andra båtsmanskompani hörande torplägenhet; och

nr 10, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen om ändrad lydelse af 59 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Eklands* den 10 innevarande februari bordlagda motion, nr 47, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändrad lydelse

af 3, 8, 41 och 58 §§ i förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften.

Vid föredragning af Kungl. Maj:ts under dagen aflämnade nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar, blef denna proposition på begäran bordlagd.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts denna dag aflämnade nådiga proposition till Riksdagen, angående utförande af vissa reparationsarbeten i Södra skånska infanteriregementets sjukhus å Refvinge hed.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet aflämnade nådiga proposition till Riksdagen, angående underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa åt förre soldaten vid Hallands regemente Karl Johan Nordgren.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts under dagen aflämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra fänriksbostället 1 mantal Rödje nr 1 i Östergötlands län;

2:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra hofslagarbostället Svartsmörja nr 1 i Kalmar län;

3:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra mönsterskrifvarbostället Krakstad nr 3 Östergård med Krakstad nr 4, en utjord, i Östergötlands län;

4:o) angående upplåtande af en lägenhet under förra fältväbelsbostället Hasslösa nr 7 Olof Andersgård i Skaraborgs län;

5:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra korpralsbostället Nedre Götala nr 4 Korpralsgård i Östergötlands län;

6:o) angående upplåtande af två lägenheter från förra mönsterskrifvarbostället Jussberg nr 2 Norrgård i Östergötlands län;

7:o) angående upplåtande af en lägenhet från förra korpralsbostället Tägneby nr 1 Norrgård i Östergötlands län;

8:o) angående upplåtande af två lägenheter från förra häradsskrifvarbostället Loringa nr 6 Grefvagården i Skaraborgs län; och

9:o) angående upplåtande af ett till förra trumpetarbostället Lanna nr 10 Borregård i Skaraborgs län hörande område.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Tonning* under tio dagar från och med den 16 innevarande månad.

Herr vice talmannen erhöll på begäran ordet och yttrade: I morgon infaller 250-årsdagen efter Karl X Gustafs död. Jag är öfvertygad om, att jag går kammarens önskningsar till mötes, då jag föreslår, att kammaren anhåller, att herr talmannen måtte i morgon å kammarens vägnar nedlägga en krans på Karl X Gustafs sarkofag.

Härtill lämnade kammaren enhälligt sitt bifall.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag.

Herr talmannen yttrade: Som herrarna finna, är anslag uppsatt för nytt plenum i eftermiddag kl. 7. Anledningen härtill är, att kammaren eventuellt har att vänta ett protokollsutdrag från Andra kammaren, hvilket föranleder en skrifvelse till Kungl. Maj:t och en skrifvelse af den vikt, att Kungl. Maj:t gärna önskar erhålla den så fort som möjligt. Det gäller 27 § i värnpliktslagen och dess sammanhang med inskrifningsförrättningarna. Därför är plenum anslaget till kl. 7 i afton, men tillåter jag mig hemställa, om icke herrarna skulle vilja dröja här en stund, kanske till kl. 3 eller $\frac{1}{2}$ 4, så kunde plenum då fortsättas och avslutas, hvarigenom vi slipa att komma tillbaka i afton.

Denna hemställan besvarades jakande.

Kammarens förhandlingar, som nu ajournerades, fortsattes kl. 3,³⁰ e. m.

Herr talmannen yttrade, att enligt ett från Andra kammaren ankommet protokollsutdrag nämnda kammare bifallit hvad lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 1, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af § 27 mom. 1 värnpliktslagen den 14 juni 1901.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposi-

tion n:o 19, med förslag till lag om ändrad lydelse af § 27 mom. 1 värnpliktslagen den 14 juni 1901.

Protokollsutdrag härom justerades.

På hemställan af herr talmannen medgif kammaren, att de anslag, som utfärdats till sammanträdets fortsättande på aftonen, finge nedtagas.

Kammaren åtskildes kl. 3,33 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.